

100

éve kezdték meg, 90 éve
fejezték beA
LÁNCHID
építését

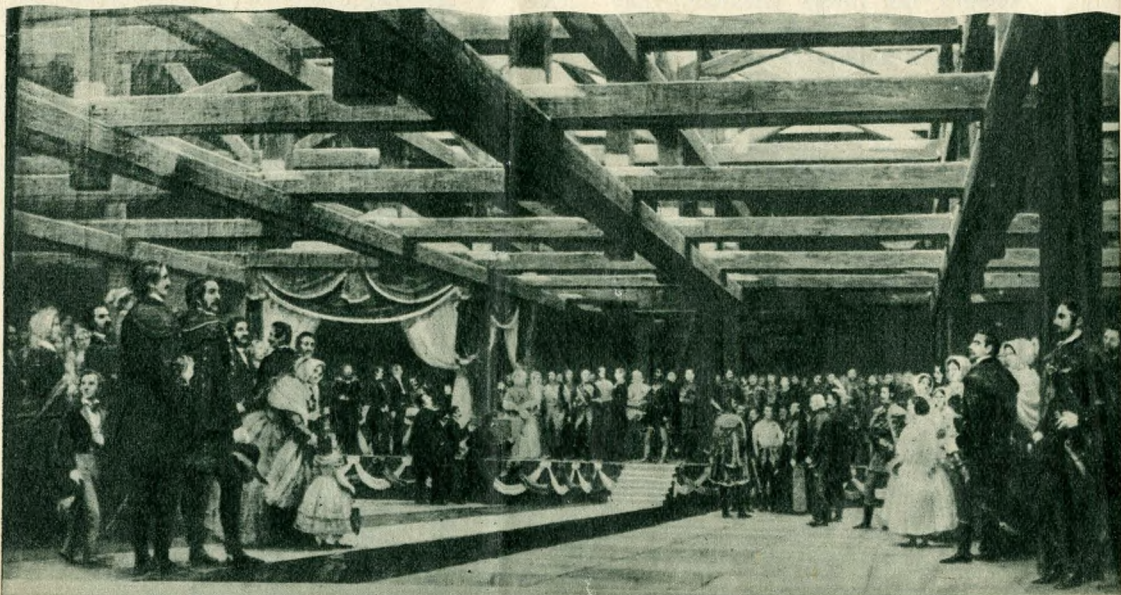
1839 őszén kezdték meg az építkezést

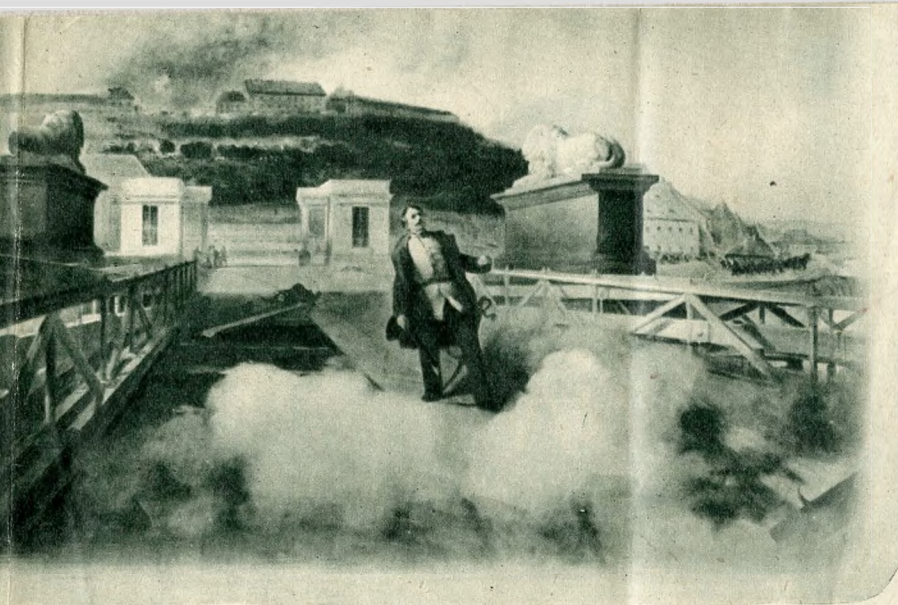

Az elmúlt napokban volt kilenc venedik évfordulója annak, hogy az „új világsoda“, ahogy annakidején a honfiúi lelkesedés a ragyogó műszaki alkotást elnevezte, ünnepélyesen megnyílt. „Déli tizenkét óraker volt a megnyitás — számolbe az 1849 november 20-ik ünnep ségről az akkori Pester Zeitung — ezer és ezer néző volt mindkét parton; a kétoldalon gyalogság és lovasság helyezkedett el. A hidépítő igazgatóság meghívására báró Haynau hadtestparancsnok és báró Geiringer polgári biztos mentek át először gyalog az új hídon, amelynek bejárájánál Pest város tanácsa várta őket. A fényes menethez a Duna jobbpartján a budai városi hatóság csatlakozott a kocsiót szélességében. Így sétáltak át a hídon Pestről Budára és Budáról Pestre“. Másnap közölte a Pester Zeitung a rendszabályokat, amelyeket a városi hatóság falragaszokon tett közzé a hídon közlekedők számára. Előírták, hogy „az átkelők tartoznak a vámjegyzéki járandóságot aprópenzben magukkal hozni“ és hogy „a dohányzás a Lánchidon keményen tiltatik“...

Mint köztudomású, a híd megnyitásával Pest-Buda fejlődésének egészen új korszaka kezdődött. A két város között most már megindult az állandó forgalom; azelőtt, amikor a hajóhidat az első jégtábla megjelenésekor felszedték, egészen tavaszig megbénult minden összeköttetés a különben igen erősen egymásra utalt testvérvárosok között. A levert forradalomnak szanaszét a külföldre vetődött emigránsai naplőfeljegyzéseikben megírták, hogy a megnyitásnál hiányzott a híd tulajdonképpeni megteremtője, a legnagyobb magyar. Emlegették ekkor azt is, hogy tulajdonképpen

A híd alapkövének letétele (Barabás festménye)

Alnoch
Ervin
megkísérli
a híd
felrob-
bantását

húsz év telt el a megnyitásig azóta, mert gróf Széchenyi István 1829-ben mutatta be a nádornak az első Lánchíd vázlatos tervét, amelyet Brunet, a londoni Themze-alagút világhírű építője készített. A többről, ami ezután történt, a leghűbben talán W. Tierney Clark, a híres hídépítész számolt be, akivel Széchenyi Angliában ismerkedett meg és aki ott több híres függőhidat mutatott meg neki. Széchenyi, aki gróf Andrássy György társaságában utazott 1832-ben Angliába, hogy a hídépítést megbeszélje, még hét évig gyűlésezett és agitált, írt és szónokolt a híd érdekében. Azt már a történelemből tudjuk, hogy tervének sok ellenzője támadt, megemlékezik erről könyvében Tierney Clark is. A könyv különben igazi angol alapossggal gyorsírói feltjegyzésekben számol be azokról a tárgyalásokról, amelyeket a két gróf Londonban a Clark-céggel folytatott. Megírja Clark azután, hogy 1839 májusában kezdte meg működését a hídépítő cég s tagjai voltak rajta kívül névrokona, Clark Ádám és James Teasdale, valamint W. Croker, a cég vezetői.

A többi már mindenki ismeri. 1848 július 18-án, amikor az utolsó láncszakaszt akarták bekapcsolni a hídhoz, az emelőgépezet gyűrűje szét pattant. Az állványok összetörték, sokan a vízbe estek, köztük Széchenyi is, aki különben izgatottan várta, hogy a híd elkészüljön és ő átmenhessen rajta az egyik partról a másikra. 1849 május 20-án Alnoch osztrák ezredes tett kísérletet a híd felrobbantására és végre november 20-án megnyitották azt a hidat, amely, mint ahogyan Herczeg Ferenc nagysikerű darabjában megírta, nem csupán Pestet és Budát kapcsolta össze, hanem a magyar multat a magyar jövővel, az elmaradt magyar földet Nyugat-Európával.

n. gy.

Katonai
parádé
a kiegyezés
előtti
években
a Lánchíd
előtt

